

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 214/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2009 predbežne prerokoval sťažnosť E. K. – M., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob/1737/1998 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. K. – M. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2009 doručená sťažnosť E. K. – M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob/1737/1998.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „Dňa 12. 06. 1998 som ako navrhovateľ podal na Okresný súd Košice II návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu 135.653,- Sk s príslušenstvom... Proti vyššie uvedenému platobnému rozkazu podal dňa 28. 12. 1998 žalovaný odpor, ktorý bol Uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 1 Rob/1737/1998 zo dňa 22. 04. 1999 zamietnutý ako neskoro podaný. Ako sťažovateľ mám ďalej vedomosť, že na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Košiciach rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 1 Rob/1737/1998 zo dňa 22. 04. 1999 zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodovanie prvostupňovému súdu. Od tohto momentu nastali vo veci abnormálne prieťahy v konaní, ktoré nemožno ničím ospravedlniť. Až Uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 1 Rob/1737/1998-58 zo dňa 26. 02. 2008 bol platobný rozkaz vydaný dňa 31. 07. 998 zrušený a vec bola predelená do agendy Cb.

Dňa 24. 04. 2009 som podal prostredníctvom právneho zástupcu sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice II na prieťahy v konaní, ktorý po oboznámení s obsahom mojej sťažnosti konštatoval v odpovedi k sťažnosti na prieťahy zo dňa 18. 05. 2009; Spr 82/2009, že moja sťažnosť je dôvodná, v konaní došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Samotné konštatovanie predsedu okresného súdu o existencii prieťahov pre mňa nepredstavuje žiadnu satisfakciu navyše ak sa ako sťažovateľ v odpovedi od predsedu súdu dozviem, že po desaťročnom prieťahu v konaní zákonná sudkyňa nariadila dňa 17. 04. 2009 termín pojednávania až na deň 29. 09. 2009, teda v takmer polročnom odstupe odo dňa nariadenia termínu...“

2. Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby vydal nález tohto znenia:

„1. Základné právo sťažovateľa E. K. – M... na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob/1737/1998 vo veci rozhodovania o návrhu sťažovateľa na vydanie platobného rozkazu, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob/1737/1998 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov

3. *Sťažovateľovi E. K. – M... priznáva primerané zadostučinenie vo výške 6.500 €, ktoré je mu Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. .*

4. *Okresný súd Košice II je povinný uhradiť sťažovateľovi..., trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. K. do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

3. Ústavný súd z odpovede predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 82/2009 z 18. mája 2009 sťažovateľovi na jeho sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 1 Rob/1737/1998 tvoriacu prílohu sťažnosti okrem iného zistil: *„Po oboznámení so spisom som zistil, že Vaša sťažnosť je dôvodná, v konaní došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov...*

Zákonný sudca bol s Vašou sťažnosťou oboznámený, upozornený na potrebu plynulého konania a jeho priebežnosť budem sledovať do právoplatného skončenia predmetnej veci.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

4. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľ neuviedol a ani ústavný súd ich nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi

v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní...“.

V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd navyše poznamenáva, že predseda okresného súdu uznal v liste sp. zn. Spr. 82/2009 z 18. mája 2009, ktorý bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľa 25. mája 2009, že v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob/1737/1998 došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Okrem toho predseda súdu prijal aj konkrétne opatrenia na nápravu spočívajúce v upozornení zákonného sudcu na potrebu

plynulého konania a zároveň oznámil, že priebežnosť súdneho konania bude sledovať do právoplatného skončenia predmetnej veci.

Vzhľadom na to, že sťažnosť adresovanú ústavnému súdu sťažovateľ podal 30. júna 2009 a predsedovi okresného súdu bola doručená 24. apríla 2009 sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob/1737/1998, t. j. dva mesiace pred podaním sťažnosti na ústavnom súde, a mesiac po oznámení ako bola jeho sťažnosť predsedom súdu vybavená, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prieťahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľa iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06).

Postup sťažovateľa v okolnostiach daného prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prieťahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv“ (III. ÚS 44/03).

Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2009